

MORGENDIENST

zondag 28 februari 2021, 2^e zondag van de 40 dagen

Online kerkdienst¹

Thema: Zeven werken van barmhartigheid – Dorstigen laven

Grote Kerk, Wildervank

voorganger: ds. Marien Grashoff

Welkom

DIENST VAN VOORBEREIDING

Aanvangslied : *Psalm 42: 1, 2*

Moment van stilte

Groet

Kyriegebed

Wij bidden tot God
voor mensen die dorsten
naar schoon helder water –
omdat hun drinkwater vervuild is
of onbetaalbaar;
omdat er door droogte
nauwelijks water is;
omdat rijken en machtigen
alle water voor zichzelf houden.
Daarom bidden wij allen tezamen:
HEER, ONTFERM U!

Wij bidden tot God
voor mensen die dorsten
naar gerechtigheid en vrede –
omdat ze vrezen te verdrinken
in het water van nood en dood;
omdat de bronnen waaruit een samenleving put
zijn vervuild of onbereikbaar gemaakt;
omdat de wwereld hen
letterlijk en figuurlijk overstroomt.
Daarom bidden wij allen tezamen:
HEER, ONTFERM U!

Zo bidden wij
door Christus, onze Heer.
Amen.

---

¹ Via Kerkomroep: <https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/10592>
Via YouTube: <https://bit.ly/WildervankPKN>

Woord van bemoediging²

Is dit niet het vasten dat God vraagt:
dat wij ketenen losmaken,
EN GEVANGENENEN VERLOSSEN?

Is dit niet wat God van ons vraagt:
dat wij ons brood delen met hongerigen,
ONS HUIS MET WIE THUISLOOS IS
EN DAT ALLES MET BARMHARTIGHEID?

Want zo breekt voor ons het licht aan
als de dageraad van een nieuwe morgen,
DAN GENEZEN DE WONDEN
EN STRAALT HET RECHT ALS DE ZON.

Veertigdagenlied : 'Beelden van hoop' (*refrein – couplet 2 – refrein*)³

DIENST VAN HET WOORD

Gebed van de zondag⁴

Lezing uit het Oude Testament : Amos 5,18-24⁵

Muziek : 'Als je dorst hebt' (Elly & Rikkert)⁶

Lezing uit het Nieuwe Testament : Openbaring 21,5-7⁷

Acclamatie

Voor uw Woord in de Schriften,
voor uw Woord in ons midden,
voor uw Woord in ons hart,
DANKEN WIJ U, O GOD.

Muziek : 'Zie, ik maak alle dingen rein'⁸

Preek

Er wordt, sinds we aan huis gekluisterd zijn door het virus, ineens veel meer gewandeld, zegt men. En inderdaad komen wij een heleboel mensen tegen op de hei en in het bos. Vooral als het zo'n stralende voorjaars- of zomerdag is.

Wat wij zelf al lang geleden geleerd hebben, toen we nog met rugzak of fiets kampeerden, was hoe hemels fris water dan kan smaken. Ooit vulden we onze bidons op een hele hete zondag, bij een café aan de Linge. De bazin bezag met moederlijke zorg onze jonge kinderen. En ze vulde de bidons met

² Vrij naar Jesaja 58,6-8.

³ Kind op zondag-projectlied van 2002; tekst: Dick Pruiksma; muziek: Gerard van Amstel.

⁴ *Dienstboek*, pag. 96 – bewerkt.

⁵ *Nieuwe bijbelvertaling* (2014).

⁶ Zie [YouTube](#). Staat ook op de CD *Samen, een boom vol liedjes*. Deel 3 (1986).

⁷ *Naardense bijbel* (2014) – iets bewerkt.

ijskoud water waarmee ze net de bierleidingen had gespoeld. 'Da's lekker op de fiets!' zei ze. En inderdaad.

We leerden ook snel dat te weinig drinken gevaarlijk kan zijn. Onze jongste zoon ging ervan van z'n stokje, tot schrik van iedereen. Maar even in de schaduw zitten met een grote beker fris water deed wonderen.

Zoiets simpels als drinkwater blijkt dan iets bijzonders te zijn. Het geeft je letterlijk levenskracht en frisse moed. Sindsdien gaan wij nooit meer van huis zonder gevulde bidons of thermosflessen.

Want met water kan er natuurlijk ook meer. Je kunt er thee of koffie mee maken, voor in die thermosflessen. Dat weten we toch nog? Thee heeft zoveel charme, maar blijft toch zo gewoon. En: goede ideeën beginnen met goede koffie (dus: veur kovvie nait soez'n).

Maar met de juiste kennis en middelen kun je water ook omtoveren tot bier of whisky. En ook dat weten we toch nog? De beste drinkers drinken het, 's lands beste brouwers brouwen het. En, zoals mijn kerkrentmeester in Kintyre met zekerheid wist: 'Teacher's, the timeless taste.'⁹ Want Adam Bergius was de vroegere eigenaar van Teacher's Whisky.¹⁰

Bij het tweede werk van barmhartigheid – dorstigen laven – kun je erop rekenen dat mensen dat serieus nemen, maar evengoed kunnen ze er een grap van maken. Mijn vaders collega in Sliedrecht was geheelonthouder. Daarvoor zou gecollecteerd worden en op de kerkeraad sprak dominee de verwachting uit dat dat veel geld zou opbrengen. Het werd even stil. Toen stond broeder Pons op en sprak deze gedenkwaardige woorden: 'Zeker, dominee, want dat doen wij gewoon van het statiegeld.'¹¹

-

Wij wonen in een land met meer dan genoeg water. Zelfs als het erg droog wordt. Te drinken hebben is voor ons zo vanzelfsprekend dat we er niet meer bij nadenken. Maar in grote delen van de wereld is dat heel anders. Sommigen verwachten dat er binnen afzienbare tijd oorlogen gevoerd gaan worden om waterbronnen. Het was niet uit domheid dat onze koning bijzondere belangstelling kreeg voor waterbeheer.

Wat is dan dorst? Doet de dorst van anderen nog een beroep ons?

Dat eenvoudige genot van fris water na een warme wandeling of fietstocht kan nog steeds een les voor ons zijn. Zo weinig heeft een mens maar nodig om weer bij te komen: gewoon water.

---

⁸ Zie [YouTube](#).

⁹ Zie [YouTube](#).

¹⁰ Adam Bergius was ook onderscheiden voor zijn acties als duiker ('frogman') op [Britse mini-onderzeeërs](#) ('XE-class midget submarines') in 1945 bij [Operation Sabre](#) in de Mekong Delta. Daar praatte hij zelden over, maar in 2011 kreeg ik hem zover zijn verhaal te vertellen voor de kinderen van [Clachan Primary School](#). En dat verhaal, met de les dat oorlog altijd voorkomen moet worden, vergeten ze nooit meer. [Teacher's Whisky](#) maakt nog steeds een hele mooie blend.

¹¹ Deze broeder had, in mijn herinnering, een [keukenbedrijf dat nog steeds bestaat](#).

(Of juist hete thee natuurlijk, wanneer je in slecht weer onderkoeld aan het raken bent.) Het leert ons nog steeds een les: op water en brood kun je overleven.

Maar de dorst van anderen is vaak iets dat zich ver van ons vandaan afspeelt. Watergebrek is een probleem voor boeren in de Sahel, of voor boeren in Palestina, zowel Palestijnse als Joodse. Maar wie heeft dan de macht en de middelen om het schaarse water voor zichzelf te gebruiken? Of juist te verdelen? Die dorst roept vragen op van gerechtigheid, van eerlijk delen.

Toen ik in 1999 als pelgrim van Goes naar Iona fietste had ik uiteraard twee bidons op mijn fiets. Maar op een benauwd hete dag in de Fens, ergens tussen Ely en Lincoln, was dat bij lange na niet genoeg.¹² Ik vroeg bij een huis of ik mijn bidons mocht vullen. Natuurlijk mocht dat, maar de vrouw vond kennelijk dat ik er beroerd uitzag en ze maakte een hele pint ijskoude limonade voor me. Ik was als die reiziger (de vrouw met de pelgrimshoed) op het schilderij van vandaag. Een glas limonade werd voor mij de concrete vorm van bijna bijbelse barmhartigheid.

-

En daar zit een tweede les voor ons. Gerechtigheid, barmhartigheid, compassie: dat zijn allemaal prachtige woorden. Maar ze gaan pas iets betekenen wanneer ze concreet worden. Zo concreet als koud water uit de bierleiding of een pint limonade. Zo concreet als een rechtvaardig irrigatiesysteem of goede waterputten met schoon water.

Vroomheid zonder daden heeft weinig zin. Het klinkt misschien wel mooi. Maar het is precies waartegen de profeet Amos zich keert in naam van God. *Haten en verwerpen zal ik jullie feesten ... de vetgemeste beesten van jullie vredeoffers wil ik niet zien ... bespaar me het getier van jullie gezang.* Amos, de schapenboer uit Tekoa, windt er bepaald geen doekjes om. Want wat moet het volk wèl doen?

*Laat liever het recht stromen als water,
en de gerechtigheid als een altijd voortvloeiende beek.*

Het recht moet stromen als water en gerechtigheid moet vloeien als een beek. Dat spreekt vanzelf, dat stroomt vanzelf. Dat is concreet en het brengt leven. Amos moet niets hebben van vroom geleuter of religieuze show.

-

Uit Openbaringen lazen verzen uit dat schitterende visioen van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. Bijna automatisch vatten wij dat op als iets spiritueels. Iets voor na het definitieve einde van de geschiedenis. Iets voor een toekomstige wereld.

Maar het visioen van Johannes is allesbehalve een kasteel in de wolken. Het gaat over *deze* aarde en *deze* hemel. Die worden vernieuwd, zodat heel de schepping, in alle onderdelen, tot haar recht zal komen.

---

¹² [De Fens](#) zijn voormalig moerasland, drooggelegd en tot landbouwgrond gemaakt door Vlamingen en Zeeuwen vanaf de 17^e eeuw.

Temidden van vervolging, ondergang en onrecht is het altijd God zelf die op de troon zit. Die God, schepper van hemel en aarde, is *de alfa en de omega, het begin en het einde*. Die God zal dorstigen laven *uit de bron van het water des levens*. Dat is geen belofte voor het hiernamaals. Dat is een visioen van *deze aarde en deze hemel*. Een visioen van hoe het tenslotte hier en nu zal zijn.

Die *bron van het water des levens* is geestelijk. Zeker weten. Voor christenen zijn dat de woorden van Christus, die het vleesgeworden Woord van God is. Voor Joden zijn dat de woorden van de Torah, die gegeven zijn als geboden voor elke dag. Die twee – het woord van de Heer en de woorden van Mozes – horen onverbreekelijk bij elkaar.

En ja, dat is een geestelijk verbond. Maar als we dat ‘geestelijke’ gaan opsluiten in religie, in vromigheid, in voorgeschreven regeltjes, dan missen we precies de kern ervan. Het visioen is groter dan de werkelijkheid, maar het landt alleen in die werkelijkheid door concrete daden.

Een bidon met water. Een glas limonade. Een irrigatieplan tegen verwoestijning. Een waterput in een dorp of een sloppenwijk. Dorstigen laven is heel concreet. Maar tegelijk toont het in alle concreetheid het visioen van Gods rechtvaardige schepping. Geestelijk en tegelijk concreet.

Amen.

Meditatief orgelspel **DIENST VAN HET ANTWOORD**

Toelichting bij de liturgische schikking

Water, het is zo gewoon. Maar als het er niet is, krijg je dorst. Een ander te drinken geven, gewoon ‘water’, of ‘het levende water’. Ook dat is belangrijk.

De kan en de glazen zijn gevuld met water waarin de bloempjes van de blauwe hyacint drijven. De blauwe kleur verwijst naar het spirituele, de verbinding tussen hemel en aarde. De ketting van hyacintenbloempjes geeft de verbinding aan van ons hart met het water.

Gebeden

Onze Vader¹³

VADER, UW NAAM WORDE GEHEILIGD,
UW KONINKRIJK KOME!-
ONS NODIGE BROOD,
GEEF ONS DAT DAGELIJKS;
EN VERGEEF ONS ONZE ZONDEN,
WANT OOK ZELF VERGEVEN WE
AL WIE IN DE SCHULD STAAT BIJ ONS;
EN LEID ONS DOOR DE BEPROEVING! AMEN.

¹³ De korte vorm, naar Lukas 11,2-4. Met de ‘Iona-twist’ in de laatste regel: ‘door’ i.p.v. ‘niet in’.

Bij de collecte

Voor *de diakonie* naar rekeningnummer: NL96 RABO 0319 0110 54 t.n.v. Protestantse Gemeente Wildervank o.v.v. 'Collecte Diakonie'.

Voor *de kerk* naar rekeningnummer: NL93 SNSB 0956 6930 91 t.n.v. Protestantse Gemeente Wildervank o.v.v. 'Collecte kerk'.

Slotlied : *Lied 146c*: 1, 5

Zegen